

17. REDNA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA

Ljubljana, 8. 3. 2023 – Poslanke in poslanci Državnega zbora RS so na [17. redni seji](#), ki je potekala od 4. do 7. marca 2024, med drugim sprejeli novele Zakona o urejanju prostora, Zakona o varstvu okolja in Zakona o prevozi v cestnem prometu. Sprejet je bil tudi nov Zakon o blagovnih rezervah ter dopolnilo k predlogu Zakona o uresničevanju kulturnih pravic pripadnikov narodnih skupnosti narodov nekdanje SFRJ. Zakonodajno pot pa je končal predlog Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema, katerega je obravnavo in sprejem vložila civilna iniciativa Glas ljudstva.

Sprejeti zakoni

Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3A)

Poslanke in poslanci DZ RS so po skrajšanem postopku sprejeli novelo Zakona o urejanju prostora, s katero se na ustrežnejši način kot doslej ureja način določitve pripravljalcev regionalnih prostorskih planov, ki jih morajo razvojne regije sprejeti prej kot dveh letih.

V Sloveniji imamo 12 razvojnih regij, ki naj bi v skladu s sedanjim zakonom prvo generacijo regionalnih prostorskih planov pripravile in sprejele do konca leta 2026. Proces priprave teh planov se je začel v letu 2023, toda ob testiranju določb zakona s področja regionalnega prostorskega načrtovanja se je izkazalo, da je ureditev glede pripravljalcev regionalnega prostorskega plana neustrezna, zato je vlada predlagala spremembe zakona.

V dosedanjem zakonu je zapisano, da je pripravljalec regionalnih prostorskih planov lahko le pravna oseba v večinski javni lasti, se s sprejeto novelo to delo prenaša na regionalne razvojne agencije. Ob tem mora pripravljalec regionalnega prostorskega plana imeti sedež v razvojni regiji in zaposlenega najmanj enega strokovnjaka s področja prostorskega načrtovanja.

Po novem bodo pripravjalca regionalnih prostorskih planov za celotno območje vsake razvojne regije izbrale občine v taisti razvojni regiji. Ob tem bo 60 odstotkov sredstev za regionalno prostorsko planiranje zagotovila država, preostanek pa občine. Slednjim po novem ne bo treba več pripravljati strateškega dela občinskega prostorskega načrta, ampak samo načrt namenske rabe.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (ZVO-2A)

Poslanke in poslanci DZ RS so sprejeli novelo Zakona o varstvu okolja, ki prinaša strožje zahteve glede izpustov iz naprav za sosežig, kot je cementarna Salonit Anhovo. S tem se po navedbah predlagateljev uresničujejo njihova dolgoletna prizadevanja za čistejši zrak in bolj zdravo okolje v okolici obratov za sosežig.

Novela zakona med drugim določa, da bo mejne vrednosti emisij za naprave za sosežig z namenom zmanjšanja znatnega tveganja za zdravje ljudi in za okolje vlada

določila tako strogo, kot so določene v zaključkih o najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT) za naprave za sežig odpadkov, razen če zaključki o BAT za naprave za sosežig določajo strožje mejne vrednosti emisij. Upravljavci naprav za sosežig bodo morali uskladiti obratovanje naprav z okoljevarstvenim dovoljenjem v delu, ki se nanaša na omenjene strožje mejne vrednosti emisij, v štirih letih od njegove pravnomočnosti. Nove zahteve glede monitoringa, ki se bo po novem izvajal na vseh izpustih naprave, pa bodo morale biti prvič izpolnjene najpozneje v šestih mesecih od pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja.

Novelo zakona o varstvu okolja so v zakonodajni postopek lani septembra v okviru kampanje Naj Anhovo zadiha vložili v društvu Eko Anhovo in dolina Soče ter Inštitutu 8. marec. Prva obravnava je potekala novembra lani, matični odbor pa je januarja letos sprejel več dopolnil k predlogu, med drugim je izpadlo določilo o izenačitvi standardov za sosežig in sežig odpadkov. V okviru druge obravnave novele v DZ sredi februarja so poslanci sprejeli nova dopolnila predlagateljev.

Predlagatelji so ves čas poudarjali, da je glavni cilj sprememb zakona zaščita zdravja ljudi in okolja. Novela zakona po njihovih navedbah namreč prinaša v njihovo lokalno okolje strožjo regulacijo in večji nadzor nad industrijskim onesnaževanjem, strožji okoljski standardi pa prinašajo prebivalcem višjo kakovost življenja.

V Salonitu Anhovo so že januarja so napovedali, da bodo v primeru potrditve zakona sprožili ustavno presojo ter da pripravljajo tudi argumentacijo za postopek zadržanja zakona pred ustavnim sodiščem.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2I)

Poslanke in poslanci so sprejeli novelo Zakona o prevozi v cestnem prometu, s katero se med drugim v slovenski pravni red prenašajo zadnje spremembe predpisov EU na področju cestnih prevozov, ki urejajo dostop do poklica prevoznika, trga cestnih prevozov blaga in najema vozil.

Osnovni namen novele zakona je zagotoviti transparentnost izvajanja prevozov in zaščititi prevoznika kot šibkejšega. Dopolnjujejo se določbe glede najema vozila brez voznika za področje cestnih prevozov. Prevozno podjetje bo lahko najeto vozilo uporabljalo najmanj dva zaporedna meseca v posameznem koledarskem letu, v svojem voznem parku bo lahko imelo v uporabi 25 odstotkov najetih vozil, vsa najeta vozila pa bo moralo v 30 dneh registrirati v Sloveniji.

Dopolnjujeta se tudi področji usposabljanja za preizkus znanja za pridobitev strokovne usposobljenosti upravljalca prevoza in voznikov. Namesto enega bo lahko organizacijska, strokovna in tehnična opravila za komisijo za preizkus znanja opravljalo več izvajalcev, trajanje pooblastil izvajalcev usposabljanj pa bo omejeno na deset let.

Z namenom jasnejše opredelitve in lažjega opravljanja nadzora nad izvajanjem je vlada v novelo zakona vključila nekatere predloge s področja javnega potniškega prometa v notranjem in čezmejnem prometu ter mednarodnih avtobusnih prevozov potnikov. Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov s področja javnega potniškega prometa v notranjem in čezmejnem cestnem prometu do prestopne točke v sosednji državi se denimo prenaša na Inšpektorat RS za okolje in energijo.

V medkrajevnem linijskem prevozu in notranjem cestnem in železniškem prometu se dodaja subvencionirana vozovnica tudi za spremljevalce invalidov. Študenti in dijaki pa bodo po novem do subvencioniranega prevoza upravičeni ne glede na oddaljenost od doma do mesta izobraževanja.

Razen če ni z ustrezno pogodbo drugače opredeljeno, se z novelo vozniku prepoveduje opravljanje nalog nakladanja ali razkladanja blaga. Poleg tega bo moral biti v morebitni ločeni pogodbi strošek te storitve posebej opredeljen. "

V primeru prekomernega čakanja, da se blago naloži oz. razloži z vozila, bo moral pošiljatelj oz. prejemnik blaga plačati prevozniku stojnino. Ta je določena v višini 100 evrov za vsako začeto nadaljnjo uro čakanja. Prevoznikom se bo ob tem omogočilo, da bodo pri določanju višine cen storitev upoštevali tudi vsakokratne cene energentov.

Z novelo zakona se ureja tudi pravna podlaga za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud cestnim prevoznikom. Ti naj bi s prejetimi sredstvi financirali naložbe in obratna sredstva za povečanje varnosti, gospodarnosti ter okolju prijaznejše prevoze potnikov in blaga v cestnem prometu.

Zakon o državnih blagovnih rezervah (ZBR-1)

Poslanke in poslanci DZ RS so sprejeli novi Zakon o blagovnih rezervah, ki med drugim uvaja delitev na varnostne zaloge in klasične blagovne rezerve, možnost pomoči drugim državam v primeru kriz in možnost brezplačne predaje stvari iz zalog osebam javnega prava.

V okviru delitev na varnostne zaloge in klasične blagovne rezerve bodo znotraj zavoda uvedli gospodarsko javno službo oblikovanja, skladiščenja, vzdrževanja in uporabe blagovnih rezerv za osnovno preskrbo ter gospodarsko javno službo oblikovanja, skladiščenja, vzdrževanja in uporabe varnostnih zalog nafte in naftnih derivatov.

Med večjimi novostmi, ki jih prinaša novi zakon je možnost, da država posamezno blago v blagovnih rezervah, ki je pred iztekom roka, brezplačno podeli osebam javnega prava, npr. bolnišnicam in zdravstvenim domovom. Slovenija bo lahko po

novem kateri izmed prijateljskih držav, ki jo je prizadela huda katastrofa, pomagala tudi z blagom iz blagovnih rezerv.

Z novim zakonom se imenovanje in razrešitev direktorja zavoda za blagovne rezerve usklajuje z imenovanjem v drugih javnih zavodih, torej je za imenovanje direktorja pristojna vlada na predlog gospodarskega ministra, postopek javnega natečaja pa je v pristojnosti upravnega odbora.

Z novim zakonom se ukinjajo predhodna soglasja k sklepanju pogodb s strani ministrstva, pristojnega za gospodarstvo. To je med javno obravnavo zakona zmotilo predvsem poslance SDS, kjer menijo, da bi moralo ministrstvo pri tako pomembni zadevi imeti nadzor nad sklepanjem pogodb.

Zakoni v nadaljnji obravnavi

Predlog zakona o uresničevanju kulturnih pravic pripadnikov narodnih skupnosti narodov nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije v Republiki Sloveniji (ZUKPPNS)

Poslanke in poslanci DZ RS so v drugi obravnavi predloga Zakona o uresničevanju kulturnih pravic pripadnikov narodnih skupnosti narodov nekdanje SFRJ sprejeli koalicijsko dopolnilo, s katerim so črtali na odboru sprejeto določbo o učenju maternega jezika in kulture v šolah. Ker so sprejeli dopolnila k več kot desetini členov, bo tretja obravnava na naslednji seji. Pred tem pa bo DZ obravnaval še predlog NSi za razpis posvetovalnega referenduma o zakonu.

Koalicijski predlog zakona po pojasnilu predlagatelja formalizira dve stvari, ki sicer že obstajata, a želijo zakoličiti njun obstoj. Po pojasnilih gre za prenos sredstev z javnega sklada za kulturne dejavnosti, ki so že zdaj zagotovljena za dejavnosti pripadnikov teh narodov, na ministrstvo za kulturo. Prav tako pa po predlogu svet za vprašanja pripadnikov narodnih skupnosti narodov nekdanje SFRJ postaja stalno posvetovalno telo vlade.

V obravnavi zakonskega predloga na matičnem odboru so člani na predlog koalicije sprejeli tudi dopolnilo, s katerim so v zakon vnesli nov 5.a člen, ki ministrstvu za vzgojo in izobraževanje nalaga, da otrokom pripadnikov narodov nekdanje SFRJ omogoči učenje maternega jezika in kulture v osnovnih in srednjih šolah. Koalicija pa je nato pred obravnavo na seji DZ vložila predlog dopolnila, s katerim te določbe črtajo. Koalicijski predlog dopolnila je bil sprejet.

Končanje postopka sprejema

Predlog novele zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema končal zakonodajno pot

Poslanke in poslanci so odločil, da predlog novele zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema, s katerim želi civilna iniciativa Glas

ljudstva dvigniti prag, nad katerim lahko zdravniki odklanjajo nove paciente, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Predlog novele predvideva, da bi se glavarinski količnik oziroma prag, nad katerim lahko družinski zdravniki, ginekologi in pediatri odklanjajo nove paciente, zvišal za deset odstotkov. Predlagana novela predvideva tudi preklic obstoječih soglasij za delo zdravnikov zunaj javnega zavoda, v katerem so zaposleni. Za ponovno izdajo soglasja bi moral biti izpolnjen pogoj, da zavod in zdravnik aktivno sodelujeta v programu krajšanja čakalnih dob ter da ima zdravnik izpolnjene vse začasne delovne normative.

* * *